

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เรื่อง ระวังใจความงมงายสื่อสาร (๒)

ครูผู้สอน

ครูวิชุดา

กสินจงกล

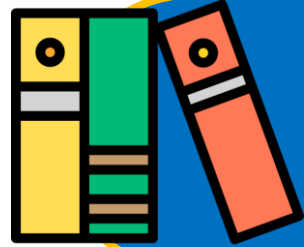
ครูธีรสุต

ฉำทรัพย์

ตรองใจความงตงามสื่อสาร (๒)

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายคำเปรียบเทียบ และคำที่มีหลายความหมาย
ในบริบทต่าง ๆ
๒. ใช้คำได้ถูกต้องตามความหมายและบริบทของข้อความ
๓. บอกความสำคัญของการใช้ภาษาไทยถูกต้องตาม
ความหมายและบริบทของข้อความ

หลักของคุณธรรม คือการคิดด้วยจิตใจที่เป็นกลาง ก่อนจะพูดจะทำสิ่งไร
จำเป็นต้องหยุดคิดเสียก่อน เพื่อรวบรวมสติให้ตั้งมั่น และให้จิตสว่างแจ่มใส ซึ่งเมื่อ
ฝึกหัดจนคุ้นเคยชำนาญแล้ว จะกระทำได้คล่องแคล่ว ช่วยให้สามารถแสดงความรู้
ความคิดในเรื่องต่าง ๆ ให้ผู้ฟังเข้าใจได้ง่าย ได้ชัด ไม่ผิดทั้งหลักวิชา
ทั้งหลักคุณธรรม”

พระบรมราชาบาทของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร
มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๑๐ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๓๕

ชวนคิดจากกิจกรรม

“สาระสำคัญของพระบรมราชาโชวาท
ที่ได้อ่านคืออะไร”

เฉลย

การมีสติ คิดก่อนพูด เป็นสิ่งที่ทำให้เราสามารถสื่อสารออกมาได้อย่างเข้าใจ ชัดเจน และตรงกับจุดประสงค์ของการพูด

ชวนคิดจากกิจกรรม

“ลักษณะการใช้ภาษาของ
พระบรมราชาโชวาทที่อ่านเป็นอย่างไร”

เฉลย

พระบรมราโชวาท ใช้ลักษณะภาษาระดับ
ทางการ ใช้ถ้อยคำถูกต้องและเหมาะสมกับบริบท
ข้อความ และบอกจุดประสงค์ของข้อความ
ได้อย่างชัดเจน

กิจกรรม

ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มกลุ่มละ ๔ - ๕ คน
จากนั้นร่วมกันศึกษา ใบความรู้
เรื่อง “การใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร”

“การใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร”

การสื่อสารมีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินชีวิต
ของมนุษย์เป็นอย่างมาก ทำให้มนุษย์มีความรู้
และมีโลกทัศน์ที่กว้างขวางขึ้น (มีต่อ)

“การใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร”

เป็นกระบวนการที่ทำให้สังคมเจริญก้าวหน้า
อีกทั้งทำให้มนุษย์สามารถสืบทอดพัฒนา
เรียนรู้ และรับรู้วัฒนธรรมของตนเองและ
สร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าแก่ตนเองและสังคม

องค์ประกอบของการสื่อสาร

๑. ผู้ส่งสาร คือ ผู้เริ่มต้นส่งสาร อาจหมายถึง บุคคล กลุ่มคน หรือแหล่งเกิดสาร เช่น ผู้พูด ผู้เขียน นักจัดรายการวิทยุ สถาบัน องค์กร หน่วยงานรัฐ เป็นต้น

องค์ประกอบของการสื่อสาร

๒. สาร คือ เนื้อหาสาระที่อาจอยู่ในรูปของ ข้อมูล ความรู้ ความคิด ซึ่งถ่ายทอดจากผู้ส่งสาร ไปยังผู้รับสารให้ได้รับรู้ (มีต่อ)

องค์ประกอบของการสื่อสาร

และแสดงออกมาโดยอาศัยภาษาหรือสัญลักษณ์ใด ๆ
ที่สามารถทำให้เกิดการรับรู้ร่วมกันได้ เช่น ข้อความที่พูด
ข้อความที่เขียน เรื่องราวที่อ่าน ท่าทางที่สื่อความหมาย
เป็นต้น

องค์ประกอบของการสื่อสาร

๓. **สื่อ** หรือ ช่องทางการส่งสาร คือ สิ่งที่เป็นพาหนะของสาร ทำหน้าที่นำสารจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร ผู้ส่งสารต้องอาศัยสื่อหรือช่องทาง ทำหน้าที่นำสารไปสู่ผู้รับสาร

องค์ประกอบของการสื่อสาร

๔. **ผู้รับสาร** คือ บุคคล กลุ่มบุคคล หรือมวลชน
ที่รับเรื่องราวข่าวสาร

การใช้ภาษาไทยอย่างมีประสิทธิภาพ

๑. ใช้คำให้ถูกต้องตามความหมายและบริบทต่าง ๆ

ความหมายของคำอาจมีได้หลายประการ ประกอบด้วย ความหมายตรง ความหมายแฝง หรือความหมายใกล้เคียงกัน อาจก่อให้เกิดความสับสนในการใช้ภาษาได้ ดังนั้นจึงควรศึกษาความหมายของคำให้

การใช้ภาษาไทยอย่างมีประสิทธิภาพ

๒. ใช้คำให้ถูกต้องตามหลักภาษา

หลักภาษา คือ ระเบียบวิธีว่าด้วยเสียง รูปในภาษา การประกอบคำ ให้เป็นประโยค รวมทั้งการใช้คำ หากผู้พูดใช้คำไม่ถูกต้องตามหลักภาษา อาจก่อให้เกิดความผิดพลาดในการสื่อสารได้

การใช้ภาษาไทยอย่างมีประสิทธิภาพ

๓. เขียนสะกดคำให้ถูกต้อง

การเขียนสะกดคำเป็นเรื่องสำคัญ หากเขียนสะกดคำบกพร่อง อาจทำให้มีการสื่อสารผิดความหมาย ดังนั้นเราจึงควรสังเกตและจดจำหลักการเขียนสะกดคำเพื่อการใช้ภาษาที่ดีและประสิทธิภาพ

การใช้ภาษาไทยอย่างมีประสิทธิภาพ

๔. ออกเสียงให้ถูกต้องและชัดเจน

พยางค์ ๆ หนึ่งในภาษาไทย ประกอบด้วยเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ หากอ่านออกเสียงไม่ถูกต้องและชัดเจน ความหมายของคำหรือข้อความก็จะเปลี่ยนไปด้วย

การใช้ภาษาไทยอย่างมีประสิทธิภาพ

๕. คำนี้ถึงบุคคล และกาลเทศะ

ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีระดับภาษา การใช้คำหรือข้อความจำเป็นต้องคำนึงถึงความเหมาะสมของบุคคล กาลเทศะ และโอกาสต่าง ๆ ด้วย

ลงมือทำ จดจำได้

ให้นักเรียนทำใบงาน

เรื่อง “การใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร”

ใบงาน “การใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร”

ใบงานที่ ๒ เรื่อง การใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง บทฝึกอ่านกับเรื่องเล่า
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ตระหงำใจความงดงามสื่อสาร (๒)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนนำคำทางขวามือที่มีความหมายใกล้เคียงกับคำทางซ้ายมือมาเติมในช่องว่างให้ตรงกัน

๑. _____	คึก ลำพอง	กึกก้อง
๒. _____	จับ เกาะ ยึด ถือ	คล้าย
๓. _____	สว่าง สุกใส ชัดเจน แจ่ม	กราบ
๔. _____	แกม แซม เจือ ปน ระคน	กุม
๕. _____	ประหนึ่ง เฉก เพียง ดัง ปาน เช่น	กระจำง
๖. _____	เจือจาง ช่วยเหลือ เกื้อ เกื้อหนุน	เกรงขาม
๗. _____	ค้ำบั คเารพ นมัสการ นอบน้อม ไหว้ วันทา อภิวันท์	คะนอง
๘. _____	ขยาด ครั้นคร้าม หวาดกลัว	คละ
๙. _____	ขยัน พยายาม พากเพียร เพียร หมั่น อุตสาหะ	อุดหนุน
๑๐. _____	ครั้นเครง เซึ่งแซ่ ถัน เอะอะ	บากบัน

คำชี้แจง

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนนำคำทางขวามือที่มีความหมายใกล้เคียงกับคำทางซ้ายมือมาเติมในช่องว่างให้ตรงกัน

๑. _____	คึก ลำพอง	กึกก้อง
๒. _____	จับ เกาะ ยึด ถือ	คล้าย
๓. _____	สว่าง สุกใส ชัดเจน แจ่ม	กราบ
๔. _____	แกม แซม เจือ ปน ระคน	กุม
๕. _____	ประหนึ่ง เฉก เพียง ดัง ปาน เช่น	กระจ่าง
๖. _____	เจือจาง ช่วยเหลือ เกื้อ เกื้อหนุน	เกรงขาม
๗. _____	ค้ำับ เคารพ นมัสการ นอบน้อม ไหว้ วันทา อภิวันท์	คะนอง
๘. _____	ขยาด ครั่นคร้าม หวาดกลัว	คละ
๙. _____	ขยัน พยายาม พากเพียร เพียร หมั่น อุตสาหะ	อุดหนุน
๑๐. _____	ครั่นเครง เซ็งแซ่ ลั่น เอะอะ	บากบั่น

ใบงาน

“การใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร”

ใบงานที่ ๒ เรื่อง การใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง บทฝึกอ่านกับเรื่องเล่า
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ตระจงใจความมดงามสื่อสาร (๒)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำที่เหมาะสมกับประโยคต่อไปนี้

๑. พวกพี่เลี้ยงลูกเสือกำลัง (หมา กิน รับประทาน) อาหารอยู่ข้างเต็นท์
๒. เมื่อท่านสมภาร (กิน ฉันทน์ รับประทาน) ภัตตาคารแล้ว ก็เข้าไป (นอน จำวัด) ในกุฏิ
๓. รัฐบาลตั้งโครงการจัดหา (วัวควาย โคกระบือ) เพื่อเกษตรกร
๔. ขณะนี้เวลาหมดแล้ว เราทั้งสอง (สาว คน ท่าน) ขอลาไปก่อนนะคะ สวัสดีค่ะ
๕. เจ้าปิ๊กก็สุนัขของพี่ (เขา มัน) ชี้ร้อน ขนก็ปุกปุย พี่จึงต้องให้ (เขา มัน) นอนห้องปรับอากาศ

ชวนคิดช่วงท้าย

“การใช้ภาษาไทยถูกต้องตาม
ความหมายและบริบทของข้อความ
มีความสำคัญอย่างไร”

คำไหนใช้ถูก

ปรากฏค์

ปรากฏค์

ปราสาท

[ปราสาท] น. สิ่งก่อสร้างมียอดสูงขึ้นไปมีรูปทรงคล้ายฝักข้าวโพดและมีฝักเพกาปักอยู่ข้างบน, ถ้าเป็นเจดีย์มียอดเช่นนั้น เรียกว่า เจดีย์ยอดปราสาท.

ปราสาทประธาน ณ ปราสาทหินพิมาย : นายธีรสุต ฉ่ำทรัพย์

แหล่งที่มา : <https://dictionary.orst.go.th/พจนานุกรม> ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๕๔ สืบค้นเมื่อ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๕

บทเรียนครึ่งต่อไป

เล่าขานเรื่องราว

ดาวน์โหลดเอกสารได้ที่ www.dltv.ac.th

รายวิชาภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

